

اثر غلظت های مختلف کلرید سدیم و کلرید کلسیم در کشت درون شیشه ای شاخساره های پرتقال (*Citrus sinensis* L.) Osbeck

محمود دژم^۱، مرتضی خوشخوی^۲، اختر شکافنده^۲

۱- هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد فسا

۲- بخش علوم باغبانی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

چکیده: این آزمایش به منظور مطالعه برهمکنش یون های کلسیم و سدیم در کشت شاخساره های پرتقال انجام شد. ریزنمونه های گرهی از کشت های شاخساره پرتقال جدا گردیده و روی محیط کشت پایه موراشیگی و اسکوگ (MS) به همراه ۳% ساکارز، ۷/۵ گرم در لیتر آگار، ۰/۲۵ میلی گرم در لیتر بنزیل آدنین (BA)، ۱/۰ میلی گرم در لیتر نفتالن استیک اسید (NAA)، ۱/۰ میلی گرم در لیتر جیبرلیک اسید (GA₃) و غلظت های مختلف کلرید سدیم (۲/۰، ۵ و ۱۰ گرم در لیتر) و کلرید کلسیم (۴۴۰، ۸۸۰ و ۱۹۱۰ میلی گرم در لیتر) کشت شدند. این آزمایش در قالب طرح کاملاً تصادفی با ۹ تیمار و ۸ تکرار انجام شد. در حضور ۴۴۰ میلی گرم در لیتر کلرید کلسیم (شاهد)، افزایش غلظت کلرید سدیم باعث کاهش معنی داری در تعداد و طول شاخساره های تولید شده، وزن تر و خشک شاخساره ها و نسبت وزن تر به خشک آنها گردید. هرچند در غلظت ۸۸۰ میلی گرم در لیتر کلرید کلسیم، افزایش غلظت کلرید سدیم، میزان پرآوری و مشخصه های اندازه گیری شده فوق را کاهش داد ولی در بیشتر موارد تفاوت ها معنی دار نگردیدند. افزایش غلظت کلرید سدیم در حضور ۱۹۱۰ میلی گرم در لیتر کلرید کلسیم باعث کاهش در تعداد و طول شاخساره ها و وزن تر و خشک آنها نگردید. در مجموع میزان رشد و پرآوری شاخساره ها در محیط های حاوی ۲/۵ و ۵ گرم در لیتر کلرید سدیم به همراه ۱۹۱۰ میلی گرم در لیتر کلرید کلسیم دارای تفاوت معنی داری با محیط فاقد کلرید سدیم (شاهد) نبودند.